

רצח (אח) בדם קר?

זרקור לעומק על בראשית פרק ד'
הרהורים על ערך חיי אדם, רצח ואחריות...

H

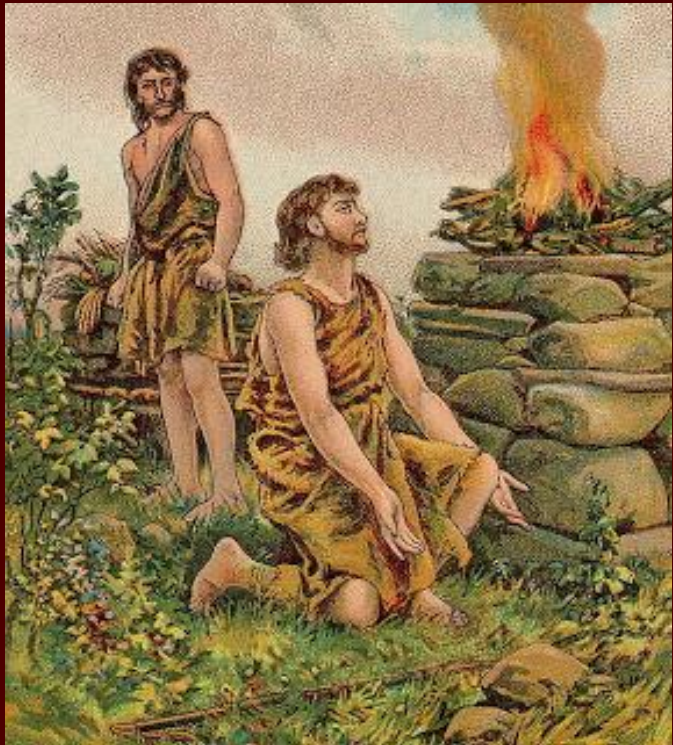
מצג

א וְהָאָדָם יָדַע אֶת-חַוָּה אִשְׁתּוֹ וַתְּהָרֶ
וַתֵּלֶד אֶת-קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ
אֶת-ה':

ב וַתִּסֶּף לָלֶדֶת אֶת-אַחִיו אֶת-הָבֶל
וַיְהִי-הֶבֶל רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הָיָה עֹבֵד
אֲדָמָה:

המעשה הדתי הראשון בתנ"ך

ג וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַה':
ד וְהָבֵל הֵבִיא גַם-הוּא מִבְּכֹרוֹת עֲאֵנוּ וּמִחִלְבָּהֶן וַיִּשַׁע
ה' אֶל-הָבֵל וְאֶל-מִנְחָתוֹ:
ה וְאֶל-קַיִן וְאֶל-מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה

וַיַּחַר לְקַיִן מְאֹד
וַיִּפְּלוּ פָנָיו:

תחושת מסוגלות – איך מעודדים אדם במשבר?

היום חברים, יש לי את הכבוד לאמן אתכם.
זה כבוד גדול עבורי להוביל אתכם לשדה הקרב

תחושת מסוגלות – איך מעודדים אדם במשבר?

וַיֹּאמֶר ה' אֶל-קִיץ לְמָה חָרָה לָךְ וּלְמָה נָפְלוּ פְּנֶיךָ:
ז

הֲלוֹא אִם-תֵּיטִיב שְׂאֵת;
וְאִם לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ
וְאֵלֶיךָ תִּשׁוּקָתוֹ
וְאַתָּה תִּמְשָׁל-בוֹ!?

הרצח

ח וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל-הָבֶל אָחִיו וַיְהִי בְהִיּוֹתָם
בַּשָּׂדֶה וַיִּקָּם קַיִן אֶל-הָבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ:

התחמקות מאחריות – יותר חמור מרצח?

טוֹיֵאמֶר ה' אֵל-קִין
אֵי הַבֵּל אַחִיךָ?
וַיֹּאמֶר לֹא
יָדַעְתִּי
הִשָּׁמֵר אַחִי
אַנְכִי?!

העונש – הוגן וחינוכי?

יַ וַיֹּאמֶר מָה עָשִׂיתָ? קוֹל דְּמִי אֶחִיד עֲעֻקִּים אֵלַי מִן-הָאָדָמָה!
יֹא וְעַתָּה אָרוּר אַתָּה מִן-הָאָדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת-פִּיהָ לִקְחַת אֶת-
דְּמִי אֶחִיד מִיָּדִי: יֹב כִּי תַעֲבֹד אֶת-הָאָדָמָה לֹא-תִסַּף יִתֵּן-כֹּחָהּ לָךְ;
נָע וָנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ:

יֹג וַיֹּאמֶר קִין אֶל-ה' גָּדוֹל עֲוֹנִי מִנְּשׂוֹא:
יֵד הֵן גֵּרַשְׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה
וּמִפְּנֵיךְ אֶסָּתֵר וְהָיִיתִי נָע וָנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה

כָּל-מֵצְאֵי יְהִרְגֵנִי: טו וַיֹּאמֶר לוֹ ה' לָכֵן כָּל-הִרְג קִין שְׁבַע־עֶתִים יִקָּם
וַיֵּשֶׁם ה' לְקִין אֹת לְבַלְתִּי הַכּוֹת-אֹתוֹ כָּל-מֵצְאוֹ:

התפתחות הציוויליזציה

- טז** וַיֵּצֵא קַיִן מִלִּפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ-נוֹד קִדְמֹת-עֵדֶן:
- יז** וַיֵּדַע קַיִן אֶת-אִשְׁתּוֹ וַתֵּהָר וַתֵּלֶד אֶת-חֲנוֹךְ וַיְהִי בִּנְהַ עֵיר וַיִּקְרָא שֵׁם הָעֵיר כְּשֵׁם בְּנוֹ חֲנוֹךְ:
- יח** וַיִּוָּלֶד לְחֲנוֹךְ אֶת-עֵיֶרֶד וְעֵיֶרֶד יָלַד אֶת-מְחוּיָאֵל וּמְחוּיָאֵל יָלַד אֶת-מֶתוֹשָׁאֵל וּמֶתוֹשָׁאֵל יָלַד אֶת-לָמֶךְ:
- יט** וַיִּקַּח-לוֹ לָמֶךְ נָשִׁים נְשֵׁים שֵׁם הָאֶחָת עֵדָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית צִלָּה:
- כ** וַתֵּלֶד עֵדָה אֶת-יֹבֵל הוּא הָיָה אָבִי יֹשֶׁב אֱהֶל וּמִקְנָה:
- כא** וְשֵׁם אָחִיו יֹבֵל הוּא הָיָה אָבִי כָל-תַּפְּשׁ כְּנוֹר וְעוֹגָב:
- כב** וְצִלָּה גַם-הִוא יָלְדָה אֶת-תּוֹבֵל קַיִן לִטְשׁ כָּל-חֵרֶשׁ נְחֹשֶׁת וּבִרְזָל וְאַחֹת תּוֹבֵל-קַיִן נַעֲמָה:

התדרדרות האנושות המתקדמת

האם קדמה טכנולוגית היא
ערוקה להתפתחות מוסרית?

התדרדרות האנושות המתקדמת – רצח והתפארות בו - שירת למך

כג וַיֹּאמֶר לְלֹמֶךְ לְנִשְׁיוֹ
עֲדָה וְצִלָּה שְׁמַעֲנִי קוֹלִי
נִשְׁי לְלֹמֶךְ הָאֵזְנָה אִמְרָתִי
כִּי

אִישׁ הִרְגֹתִי לַפִּצְעִי
וְיֵלֵד [הִרְגֹתִי] לְחִבְרָתִי:

כד כִּי שִׁבְעָתַיִם יָקָם-קִין
וְלֹמֶךְ שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה:

האם לפי הנרטיב המקראי כולנו צאצאיו של

הרוצח הראשון?

כה וַיֵּדַע אָדָם עוֹד אֶת-אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֵּן
וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ **שֵׁת** כִּי **שֵׁת**—לִי
אֱלֹהִים זֶרַע אַחֵר תַּחַת הָבֶל כִּי הָרְגוּ
קַיִן:

כו וּלְשֵׁת גַּם-הוּא יָלַד—בֵּן וַיִּקְרָא אֶת-
שְׁמוֹ **אֶנֶשׁ** אִזּוֹ הוּחַל לְקָרָא בְּשֵׁם ה':

האלטרנטיבה?

לסיכום

עם אילו תובנות, שאלות
ותהיות אנו יוצאים מלימוד
סיפורי פרק ד' בספר בראשית?

מהו האתוס אותו הפרק כולל
פקדים להבנתו?